

68 milyon uyuşmazlık çözümü bekliyor

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Mehmet Gün, 2022’de icra takibi, idari, ceza ve hukuk davası olmak üzere 34 milyon davanın sonuç beklediğini belirterek, “100 yılda bir sürü şeyler başardık. Fakat yargı meselesini başaramadık. Şimdi 2023’te bizler hakimler iktidarın emrinde diye şikayet ediyoruz. 100 sene geçmiş şikayetimiz aynı. Bundan kurtulabilmek için bizim yargı kaliteli hizmet verir, şeffaf ve topluma hesap verir, kendisi hukukun üstünlüğüne üstün derecede riayet ederek herkese örnek olur” dedi.

EKONOMİ Gazetesi ve Daha İyi Yargı Derneği işbirliğinde gerçekleşen ‘Ekonomi ve Hukuk Buluşmaları’nın 15. durağı Van oldu. İş ve hukuk camiasından çok sayıda ismin katıldığı etkinlikte ekonomi ve hukukta temel sorunlar gündeme getirilirken sosyo-ekonomik olarak geride kalan Van’a pozitif ayrımcılık verilmesi istendi.

TALİP ÖZTÜRK/VAN

EKONOMİ Gazetesi ve Daha İyi Yargı Derneği işbirliğinde düzenlenen ‘Ekonomi ve Hukuk Buluşmaları’nın 15’incisi Sürdürülebilir Büyüme İçin Daha İyi Yargı ve Sivil Anayasa temasıyla Van’da gerçekleşti. Elite World Van Otel’de gerçekleşen toplantıya Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Mehmet Gün, Ekonomi Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Güldağ, TOBB ETÜ Öğretim Üyesi ve Ekonomi Gazetesi Yazarı Prof. Dr. Fatih Özatay, DOĞUSİFED Yönetim Kurulu Başkanı Müslüm Erbay, VATSO-DER Yönetim Kurulu Başkanı Zahir Kandaşoğlu ve Van Barosu Başkanı Av. Sinan Özaraz ve DOĞUSİFED Yönetim Kurulu Üyesi Muazzes Çağlar Kesici ile Van iş dünyası temsilcileri, iş insanları hukuk camiasından çok sayıda isim katıldı.

“Van lojistik olarak kısıtlanmış bir bölge”

Açılış konuşmalarıyla başlayan etkinlikte DOĞUSİFED Yönetim Kurulu Başkanı Müslüm Erbay, Vanlı iş insanlarının yaşadığı sorunları anlattı. gayri safi milli hasıla payı sıralamasında 81 arasında son sıralarda yer aldıklarını söyleyen Erbay, “İran’la 296 kilometre sınırı olan imkan ve imtiyazlardan bahsederken fakat bir tane sınır kapısı olan kapıda da ihtisas gümrüğü olmayan, karayolu TIR geçişi olmadan İran’la 295 kilometre sınır olan bir Van olmasına rağmen lojistik anlamda kısıtlanmış bir bölgeden bahsediyoruz. Belediyeleri kayyumla yönetilen, şehircilik anlamında hiç de örnek gösterilemeyen şehrimizin bir yığın sorunundan bahsedip bu pozitif ortamı olumsuz bir havaya çevirmek istemem. Tüm bunlara rağmen potansiyeller göz önüne alındığında büyük bir gelecek vadediyor” dedi.

“Bölgesel kalkınmışlık farkını hukukla azaltabiliriz”

DOĞUSİFED Yönetim Kurulu Üyesi Av. Muazzes Çağlar Kesici de açılışta yaptığı konuşmada hukukun her alanda herkese lazım olduğunu belirterek, ekonomik refahın bütün topluma eşit, adil ve dengeli bir şekilde yayılması için hukuk ve ekonominin birbirini tamamlaması gerektiğini söyledi. Kesici, “Ekonomik sistemin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi ihtiyaçların karşılanmasına bağlı olduğu kadar etkili bir hukuk sisteminin varlığına da bağlıdır. Ekonomik hayata uygun hukuk kurallarının hazırlanmasının yanında ekonomik alanın örgütlenişi ve işleyişinin de hukuk kurallarına bağlanması temel bir zorunluluktur. Zira hukuk, temellere dayanmayan hiçbir ekonomik girişim etkin olamaz. Etkin olsa dahi meşru olmaz. Toplumsal yaşamın her alanında olduğu gibi ekonomide de adalet -i güven istikrar ancak ileri bir hukuk devleti ve ileri demokrasiyle mümkündür. Muş, Bitlis, Hakkari ve ilimizi de bünyesinde barındıran TRB2 bölgesi olarak sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi açısından Türkiye’nin en geri kalmış bölgesi durumundayız. Türkiye’nin en yoksul illerini kapsayan TRB 2 bölgesine

yönelik gerek özel kesim gerek kamusal nitelikli yatırımlar ziyadesiyle eksik kalmaktadır. Ekonomik alanın ülke genelinde adil, eşit ve dengeli bir şekilde örgütlenişi ve işletilişiyle bölgeler arası bu kalkınmışlık farkını azaltacak temel unsur yine hukuktur” ifadelerini kullandı.

“Yüksek enflasyonun nedeni yurtdışı değil, bizim yaptıklarımız”

Açılış konuşmalarının ardından ETOBB ETÜ Öğretim Üyesi, Ekonomi Gazetesi yazarı Prof. Dr. Fatih Özatay, Ekonomide Bizi Neler Bekliyor konulu sunum yaptı. Türkiye'nin, dünyada en yüksek enflasyona sahip 5. ülke olduğunu belirterek, istikrara yönelik ve daha uzun vadeli yapısal sorunları olduğunu anlattı. Türkiye'nin risk algısı yüksek olduğu için yurtdışından dolar cinsinden borçlanma faizleri yüksek olduğunu aktaran Özatay, özetle şunları söyledi: “Bunlar kısa vadeli mutlaka çözülmesi gereken, olmazsa olmaz sorunlar. 2021'den sonra anlaşılmaz bir şekilde faiz düşürülmeye başlayınca enflasyon da sıcıyor. Enflasyonun temel nedeni yurtdışı falan değil bizim yaptıklarımız. Enflasyon özellikle sabit gelirlileri ve işsizleri derinden yaralıyor. Bir diğer sorun olan cari açığı eğer finanse edemiyorsanız zaten cari açık veremiyorsunuz. Bu daha az ithalat, tüketim, yatırım ve daha fazla işsizlik demek. 2022 'de cari işlemler açığının 13,6 milyar dolarını finanse edememişiz. Bu yılın ilk 8 ayında da bu devam etti. Türkiye'nin bunu çözüyor olması gerekiyor. Bu açıklanan programda da onun için Birleşik Arap Emirlikleri'ne, Suudi Arabistan'a gidiliyor ama onlar bir defalık can suyu sağlamak için. Onun sağlanması iyi elbette ama bunun sürekli akıyor olması da gerekiyor. Normal yollardan Türkiye bunu sağlayabilir. Bizde borçlanma faizi yüzde 400. Kore'de 30-40 mesela. 400 de dünya ölçeğinde çok yüksek. Temel yapısal sorun gelişmiş ülkelerle refah farkını bir türlü kapatamıyoruz. Kişi başına düşen milli gelirden 1980'den beri yerinde saymışız. Dünya Bankası ülkeleri dört gruba ayırıyor. Yüksek gelir gurubu, yüksek orta gelir grubu, düşük orta gelir grubu ve düşük gelir grubu ülkeler var. Türkiye'de yüksek orta gelir grubunda. Bir alt grubundan üst gruba çıkan ülkeler de var. Bunlar da fazla yatırım yapıyorlar. Yatırımların kalitesi de iyi. AVM falan değil de sanayi altyapısı ve verimliliği artıran yatırım yapıyorlar.”

“68 milyon tane uyuşmazlık var”

Özatay'dan sonra Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, Ekonomik İstikrar İçin Daha İyi Yargı'ya yönelik sorunları ve çözüm önerilerini anlattı. Türkiye'de bir uyuşmazlığın mahkemelerde yıllarca sürdüğünü dile getiren Gün, “2022 yılında icra takibi, idari dava, ceza davası, hukuk davası vs. 34 milyon dava var. En az çarpı 2 yaparsak 68 milyon tane uyuşmazlığımız var. Bu çok fazla diye düşünebilirsiniz ama öyle değil. Van'da 1 milyon 124 bin nüfus var. Bu kadar çok insanın olduğu bir kentte senede 15 bin 900 tane ceza davası olmuş, 13 bin 700'ü hukuk davası olmuş. Her bir avukata 12 tane dava düşüyor” diye konuştu.

“Bir davanın sonuçlanması 4-5 yılı buluyor”

Dava sayısının çok olmasının sorun olmadığını ancak bu davaların sonuçlanma sürelerinin oldukça uzun olduğunu aktaran Gün, 'daha iyi bir yargıya' ilişkin önerilerini şu sözlerle anlattı: “Bu kadar uyuşmazlığın ceza davası açısından söylemek gerekirse birisi hakkında ceza davası açıldığında beraat etmişse sorun yok ama mahkumiyetine haksız olarak karar verilmişse o kişinin yaşadığı çileleri bir düşünün. İlk derece mahkemesinde 254 gün Türkiye ortalaması. İstinat mahkemelerinde 215, Yargıtay'da 538 gün. Neredeyse 2 yıl. Bir dar boğaz oluşturmuşuz. Şehirdeki savcılar davalarını Yargıtay'da savunmasınlar diye Yargıtay'da bir Cumhuriyet Başsavcılığı oluşturmuşuz. O darboğaz bizim ceza davalarımıza 159 gün daha ekliyor. Burada Yargıtay bir bozma kararı verdiği durumda bu süreleri 2 ile çarpın. 10 seneyi

geçtiniz. Bir kimsenin özgürlüğünün kısıtlanabileceğine ilişkin bir karar 10 seneden fazla bir süre. Hukuk davalarında bu süre biraz daha kısa görünüyor. Bizim aslında 3-4 ayda çözmemiz gereken davalar Türkiye yargısında zorunlu olarak, hakim ve avukatların kabahati olmaksızın sonraki yıllara devam ediyor. Ve bu davalar Ticaret Mahkemelerinde 4-5 sene sürüyor. Esas yangın yeri bu. Hukukçular ve toplumun tamamı uyuşmazlık çıktığında biz bunu mahkemeye giderek çözelim diyorlar. Mahkemeye gitmeden önce ne düşünüyorsunuz? Bin tane sözleşme olduğun düşünelim, 100 tanesinde anlaşmazlık çıkar. 90 tanesinde mahkemeye gitmeden anlaşsınız. 10 tanesi mahkemeye gider. Yani 13 bin 900 tane hukuk davasını 100'le çarpın Van'da bir yılda yapılan sözleşmelerin sayısını bulursunuz.

“Mahkeme 10 yıl sürdüğü için ticaret yapmıyoruz”

Fakat o mahkeme salonunda olan bir tane mesele bin tane sözleşmede nasıl davranacağını sözleşme yapıp yapmayacağını belirler. Başımıza bir sorun geldiğinde o sorunu çözecek mahkemeye gittiğimizde hemen çözüme süresi bizi 10 sene uğraştırdığı için güvenmediğimiz kimselerle ortaklık yapmaktan ticaret yapmaktan çekiniyoruz. Ticaret yapmadığımız zaman gelirlerimiz az kalıyor. Biz uyuşmazlık çözümü anlayışından yani mesele mahkemeye intikal ettikten sonra hukukçulara gitmekten uyuşmazlık yönetimi anlayışına gelemiyoruz. Aramızda uyuşmazlık çıkacak ki oradan bereket çıkarabilelim. Bunun için de mahkemeye gitme ihtimali olan herhangi bir uyuşmazlığı bir resmi yerde kayıt ettirdikten sonra uyuşmazlığın taraflarının birbirleriyle düzgün, dürüst iletişim sağlamak o uyuşmazlığın çözümü için hakimin toplayacağı delilleri dava açıldıktan sonra toplanan delilleri daha o noktadan itibaren birbirlerine açıklamalarını sağlama, süreci kontrol edecek suiistimalleri önleyecek olan bir adli hazırlık mahkemesinin vasıtasıyla uyuşmazlık konusu koruma, tarafları konuşturmak ve uzlaştırmaya çalışmak gibi bir yöntemin benimsenmesini önemsiyoruz.

“Yargı kaliteli hizmet sunmak zorunda”

Uyuşmazlıklarımıza ilişkin her yerde veri var. Karakola şikayet ediyorsunuz İçişleri Bakanlığı'nda veri var. Noterden ihtarname çekiyorsunuz noterde veri var. Trafik cezası kesiliyor trafik polisinde veri, avukatlar müvekkileri adına mektup yazıyorlar o mektupları bir veri tabanına kaydetmek zorundalar. Bölük börçük her yer dağılmış durumda. Bunların hepsini tek bir resmi yerde toplayıp onların üzerinden gelecek olan iş yükünü anlamak uyuşmazlıkların niteliklerini anlamak sonra ona uygun olarak da yenilikçi çözüm önerileri getirmek gerekiyor. Anaysa Mahkemesi'nin geçen hafta verdiği kararla “makul sürede yargılanma hakkı ihlali sistemaktır. Biz bunu artık incelemek istemiyoruz” diyerek pes ettiği kararlarla tespit ettiği durumdan yargının iflas etme durumundan kurtulabilmesi için böyle bir anlayışla yeni baştan elimizdeki sistemleri tasarlamamız gerekiyor. Yargının toplumun ihtiyacı olan kaliteli hizmet üretmesini sağlamak zorundayız.

“Yargıda 100 yılda hiçbir şey değişmedi”

Yargı görevini yapamayacağı için topluma kaliteli veremediği için ekonomik yapısal sorunlar meydana geliyor. Türkiye Cumhuriyeti bu 29 Ekim'de 100. yılını doldurdu. 100 yılda bir sürü şeyler başardık. Fakat başaramadığımız iki tane mesele var. En başta yargı. Hizmet veremediği için de biz onu yürütmeye bağımlı hale getiriyoruz. Yargıyı yürütmeye bağladığınız zaman hizmetinin birinci kalite şartı ortadan kalkıyor. Yürütmeye bağlı olan bir yargıya kimse güvenemez. Hakimlerin teminatlarını kaldırdık. 1950'den önce Demokrat Partililer, 1960'dan önce Cumhuriyet Halk Partililer, şimdi 2023'te bizler hakimler iktidarın emrinde diye şikayet ediyoruz. 100 sene geçmiş şikayetimiz aynı. Bundan kurtulabilmek için bizim yargı meselesine kaliteli hizmet verir, şeffaf ve topluma hesap verir, kendisi hukukun üstünlüğüne üstün derecede riayet ederek herkese örnek olur ve böylelikle tam bağımsızlığı

hak eder ve koruyabilir bir hale getirmemiz gerekiyor. Yargıya güvenemediğimiz için bizim bütün devlet yönetimindeki istikrarı da bir pamuk ipliğine bağlıyoruz. Diyoruz ki biz yargıya güvenemiyoruz.

“Çözüm yargıyı tam bağımsız hale getirmekte”

Memleketimizin de iyi yönetilmesini istiyoruz o halde biz devlet yönetiminde istikrarı sağlamak için hükümetleri istikrarlı yapalım. Koalisyonlardan kurtulalım.

1960’a kadar tek parti seçimi kazanınca her şeyi alıyordu. 1960 ihtilali oldu. Demokratik bir düzen getirildi. Fakat koalisyonlar kurulamaz sürdürülemez oldu. Hukukun üstünlüğü meselesini çözemediğimiz için gide gele şimdiki başkanlık sistemine geldik. TBMM sembolik oldu. Her şey Cumhurbaşkanının elinde. Yargı, Cumhurbaşkanına bağlı, Adalet Bakanı olmaksızın karar alamayan bir kurum haline geldi. Çözüm nerede olmalı. Çözüm en başta yargıyı tam bağımsız hale getirmekte yargı bunun için kaliteli hizmet vermek zorunda. Yargı bağımsız olduğunda hemen hukukun üstünlüğü meselesine geçmeli. Çünkü hukukun üstünlüğü temelde yargının gerçekleştirmesi gereken bir kurum. Yani her alanda bir hukuk devletinde herkesin hukuk önünde eşit olması gerekiyor.

“Refah yargı ile düşer, yargı ile yükselir”

Ama bizim hukukun üstünlüğü konusunda bir sürü kurtarılmış bölgeler var. Ankara’da bir kurtarılmış bölgeler vardı. Şimdi Türkiye’de hukukun giremediği kurtarılmış bölgeler var. Örneğin Merkez Bankası yöneticilerinin hukuki sorumluluğu. Cumhurbaşkanı izin vermediği sürece Cumhurbaşkanının istediği gibi karar almak zorundalar. Der Spiegel dergisi bir haberinde Alman Devlet bankası Türkiye’de Yargıtay’a rüşvet vermiş diye bir haber yaptı. Soruşturulması tertemiz gereken bir haberken, Yargıtay Başkanlar Kurulu “bizim bunu soruşturmamıza gerek yok” diye karar veriyor. Bu kararı feriştahi da dünyanın en güçlü mahkemesi de gelse değiştiremez. İşte size kurtarılmış bölge örnekleri. Hukukun üstünlüğü endeksindeki yerimizi aşağıya götürdüğümüz zaman milli gelirimiz ona paralel olarak düşüyor. Hemen düşmüyor ama arkasında düşüş takip ediyor.

“Adalet Yüksek Kurumu oluşturulsun”

Eğer Türkiye hukukun üstünlüğünü yukarılara götürürse derneğimizin önerdiği HSK Ve Adalet Bakanlığı’nın yerine geçmek üzere Adalet Yüksek Kurumu oluşturulması önerisi var. Bu kurum oluşturulursa bu kurumun alacağı bütün kararların herhangi bir kişi tarafından sadece Türkiye’de değil dünyanın herhangi bir yerinde bir kişi tarafından dava edilebilir olması sağlanabilirse hukukun üstünlüğünü sağlamak konusundaki çabalarımız birden b0.2’den 0.8 ve üzerine çıkma imkanı sağlar. Bunu yaptığınız takdirde milli gelirimiz de kendiliğinden otomatik olarak artar. İsrail’de hükümet eğer yargıya ilişkin bir tasarrufta bulunursa herhangi bir karar alırsa ya da Meclisi bir kanun çıkarırsa nitekim Netanyahu, yargılanmakta olduğu bir davadan kurtulmak için yargı reformu adı altında İsrail yargısının kendisine bağımlı hale getirmeye çalışıyor. Dünya ve İsraililer ayakta. Böyle bir kanuna karşı İsrail vatandaşı olmaksızın ben de gidip İsrail’de dava açabilirim. Şimdi biz bölgemizde yaşanan bu facialara insanlık dışım uygulamalara ses çıkarmak onlar hakkında etkili olmak, bölgemizde barış ve huzurun hakim olmasını istiyorsak devlet yönetim sistemimizin de en az orada olduğu gibi hesap verir hukukun her aşamadan her alanda her zaman herkese karşı üstün olmasını sağlamamız gerekir.

“Enseyi karartmaya gerek yok”

Sunumun ardından İş ve Hukuk Dünyasının Beklentileri ve Öneri konulu panele geçildi. Ekonomi Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Güldağ’un moderatörlüğünde gerçekleşen panelde DOĞUSİFED Yönetim Kurulu Başkanı Müslüm Erbay, VATSO-DER Yönetim Kurulu Başkanı Zahir Kandaşoğlu ve Van Barosu Başkanı Av. Sinan Özaraz ekonomi ve hukuk

sitemindeki eksikler ve sorunlara ilişkin değerlendirme ve önerilerde bulundu. Panelin açılışında konuşan Gldağ, "Ekonomi Gazetesi olarak asıl işlevimiz aktarmak. Siz sorunları ve çözüm önerilerini dile getireceksiniz, bir aya gelip raporlar ortaya koyacak biz de onları aktaracağız. Bu bir mücadele. Öbür türlü bu toplantılara ihtiyaç olmaz. Biz de üstümüze düşeni yapacağız. Herkes üstüne düşeni tam layıkıyla yapsın mutlaka bir çıkış yolu olur. Enseyi karartmaya gerek yok. Sorun varsa çözüm de var. Türkiye'nin daha iyi yerlerde olabilmesi için hepimize büyük iş düşüyor" dedi.

Bankalar, Van'a ifte standart uyguluyor

VATSO-DER Başkanı Zahir Kandaşoğlu, kent bazında iş dünyasının yaşadığı sorunları anlattı. Kandaşoğlu, "Bu Őehirde yaşayan hiçbir iş adamı çoluk çocuğunu alıp tatile gidemez. Bu kentte yaşanan insanları işi gücü gece gündüz çalışmak. Buna rağmen bu ülkede bu il ekonomide 76. sıradadır. 29 Ekim'de bu ülke 100. yılını kutladı. 100 yıldır bu Őehri hep ağlıyor. Sürekli sorun yaşıyor. zmn önündeki en büyük engel ise bankacılık sistemidir. Bu ülkede tüm bankalar batıda ayrı bir tutum içerisinde doğuda farklı. Bu insanların hiçbirisinin limiti açık değildir. İstedigin gün bankalara gidip kredi alamazsınız. Bir demirbaş aldığı zaman byn 7 sülalesini araştırır ve mal varlığını teminat gösterir yine yetmez. Batı'da 2 evi 15 milyon TL değerinde teminat gösterip alabilirsiniz ama benim burada koskocaman 60 dairelik binam 20 milyonluk gösterilir. Benim malım değersizdir. Bu bölge zaten kritik ve çok kısıtlı bir bölge.

"Kaynakların dağılımında rekabet eşitsizliği var"

Őehrimizde bir tane holding yok. Batıdaki işadamları ithalat-ihracat yaparlar. Her gün Cumhurbaşkanı ve Bakanlarla görüşür, onlarla yurtdışı gezilerine katılırlar. Biz hiçbir listede yokuz. Bir kurumun nasıl bir müdürü, müdür yardımcısı ve temizlikçisi varsa biz de bu ülkenin her zaman temizlikçisi sıfatıyla çalışıyoruz. Biz en alt seviyede çalışan insanlarız. Bunun da yıllardan beri acısını yaşıyoruz. Van, bölgenin cazibe merkezidir. Hazineden gelen kaynak nedir, KOSGEB'e gelen kaynak ne kadardır, kimlere hangi dernekler, cemaatler alıyor araştırılın istiyoruz. Bakalım onlar mı çok alıyor, yoksa girişimciler mi? Kaynaklar doğru yönetilmiyor ve dağıtılmıyor. Kaynakların dağılımında rekabet eşitsizliği var. Van'da iş adamları GES kuramıyor. Böyle bir kara alındığında Ankara'da hazine arazileri için gerekli evrakları alanlar yanımıza gelip yüzde 65 benim yüzde 35 senin beraber yatırım yapalım diyorlar. Kamu ihalelerinin ağır Őartlarından dolayı Vanlı firmalar katılamıyor.

"Devlet eliyle demir yolu yatırımı yapılmalı"

DOğUSİFED Yönetim Kurulu Başkanı Müslüm Erbay ise Van olarak imkn ve imtiyazlardan yeterince faydalanamadıklarını ifade ederek, Bölgesel kalkınmayı sağlayacak sorunlarımızın karşılık bulmadığını buna bir anlam veremediğimizi söylemek istiyorum. Biz zorlu Cumhuriyet'in ilk yıllarında demir yolunu dşemişiz ama yıllardır bütün Van halkının yerel ve bölgesel kalkınmanın ana unsuru olan lojistik anlamında bizi gerçekten dünyayla rekabet haline getirecek tren vagonunu feribota mahkm etmişsiniz. Uzakdoğu'dan gelen tren burada Van Gölü'ne geliyor. Feribota yükleniyor denizcilik işletmesi de ekstradan bir ücret istiyor. Rekabet edebilmemiz için demir yolunun Güney ya da Kuzey Van Gölü fark etmeksizin kesintisiz olmasını talep ediyoruz. Akdeniz ve Karadeniz'e ilaveten iki tane büyük devlet yatırımıyla demir yolu aracılığıyla bağlanmak istiyoruz ki dünyayla rekabet edebilelim. Hem satabilelim hem de alabilelim. Van, önümüzdeki 50 yıl boyunca nüfus projeksiyonunda gelecek vaat eden 10 il arasına girmiş bir kent.

“Yeni sınır kapıları açılmalı”

İran’la beyannamelerimizi dolar olarak açıyoruz. Bizim para birimi TL, İran’ın riyad. Bunu neden dolar açmak zorundayız bunu yetkililere sormak istiyorum. Mevcut sınır kapısının iyileştirilmesinin yanında yeni sınır kapılarının da açılması gerekiyor. Gelincik Sınır Kapısı’nın bir an önce açılması Başkale ve bölgesi için can suyu hükmündedir, çok kıymetlidir. Devamında Çilli ve diğer kapıların açılması lazım. Burası kırsal bölge. Burada fabrika yok. Silikon Vadisi de değil. Sınır kapılarının açılmasıyla bölge kentleri de iki ülkenin imkan ve imtiyazlarından istifade eder. Bölgesel kalkınma da canlanmış olacak” ifadelerini kullandı.

“Savaşı başlatan da bitiren de ekonomi ve hukuktur”

Van Barosu Başkanı Sinan Özatar, dünyadaki bütün savaşlara bakıldığında temelinde ekonomik ve hukuksal sorunla olduğunu söyleyerek, “Yine bu savaşların bitirilmesi hukuksal anlaşmalarla ekonomik çıkarımlar üzerine kurulur. Ekonomiye yön veren hukuktur ama eğer hukuk ekonomi düzenlemesini yaparken bölgeleri, şehirleri toplumların gerçekliğini dikkate almazsa yaptığı düzenlemeler gerçek anlamda ekonomik düzenlemeyi değil sadece boş bir mevzuattan ibaret kalır. Örneğin, biz halihazırda bir sosyal devletiz. Sosyal devletin gereği bütün insanların yaşamsal kaynaklarını istisnasız sağlayabilmektir” dedi.

Panel, açıklamaların soru cevap bölümünün ardından sona erdi.